

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

07 грудня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1977/ко-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Бутенка В.І.,

членів Комісії: Василенка А.В., Шиловой Т.С.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді Харківського апеляційного адміністративного суду Бершова Геннадія Євгеновича на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Указом Президента України від 18 квітня 1997 року № 342/97 Бершова Г.Є. призначено на посаду судді Харківського районного суду Харківської області.

Указом Президента України від 13 липня 2006 року № 608/2006 суддю Харківського районного суду Харківської області Бершова Г.Є. переведено на посаду судді Фрунзенського районного суду міста Харкова.

Постановою Верховної Ради України від 22 грудня 2011 року № 4242-VI суддю Бершова Г.Є. обрано на посаду судді Харківського апеляційного адміністративного суду.

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання 1790 суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді Харківського апеляційного адміністративного суду.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі – Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється у разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, добросовісність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

- 1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);
- 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 25 травня 2018 року № 118/зп-18 запроваджено тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Бершов Г.Є. склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 87,3 бала. За результатами виконаного практичного завдання Бершов Г.Є. набрав 97 балів. На етапі складення іспиту суддя загалом набрав 184,3 бала.

Бершов Г.Є. пройшов тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії від 20 червня 2018 року № 147/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 11 квітня 2018 року, зокрема, судді Харківського апеляційного адміністративного суду Бершова Г.Є. Цим же рішенням Комісії суддю Бершова Г.Є. допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Комісією 03 липня 2018 року проведено співбесіду із суддею, під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє, а саме.

Обговорено анкетні дані судді, показники ефективності здійснення правосуддя суддею, здійснення повноважень на адміністративній посаді, скарги на дії судді, інформацію, що надійшла на адресу Комісії від фізичної особи, інформацію, розміщену в мережі Інтернет, та твердження в деклараціях доброчесності судді.

З'ясовано питання щодо розбіжностей між відомостями, зазначеними в деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та інформацією, наданою Національним антикорупційним бюро України.

Також обговорено відповідність витрат і майна судді та членів його сім'ї, а також близьких осіб задекларованим доходам, питання про об'єкт незавершеного будівництва, володіння та користування транспортними засобами, нерухомим майном, зокрема, що зросташовано ІНФОРМАЦІЯ_1, отримання позики дружиною судді та інформацію про перетини кордону.

На зазначені питання суддею надані письмові пояснення та підтверджувальні документи, які були опрацьовані Комісією під час дослідження суддівського досьє і обговорені на співбесіді.

Також суддею Бершовим Г.Є. надані усні пояснення.

За результатами засідання Комісії оголошено перерву у проведенні співбесіди із суддею Бершовим Г.Є. з метою отримання додаткових документів.

До Комісії надійшла додаткова запитувана інформація із Харківського апеляційного адміністративного суду, Держинського районного суду міста Харкова та додаткові пояснення Бершова Г.Є. з підтверджувальними документами з питань, які не були з'ясовані під час співбесіди та потребували більш детального опрацювання, а саме.

1. Стосовно обрання на адміністративну посаду.

Рішенням Вищої Ради юстиції від 13 березня 2012 року № 337/0/15-12 Бершова Г.Є. призначено на посаду голови Харківського апеляційного адміністративного суду строком на п'ять років з 13 березня 2012 року по 12 березня 2017 року включно. Вказане рішення було реалізовано шляхом видання наказу голови Харківського апеляційного адміністративного суду від 14 березня 2012 року № 04-04/62.

Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08 квітня 2014 року № 1188-VII змінено порядок призначення суддів на адміністративні посади, а саме: голова місцевого суду, його заступник, голова апеляційного суду, його заступники, секретарі палат апеляційного суду, голова вищого спеціалізованого суду, його заступники та секретарі палат призначалися на посади строком на один рік шляхом таємного голосування із числа суддів цього суду, але не більш як на строк повноважень судді.

Наказом голови Харківського апеляційного адміністративного суду від 10 квітня 2014 року № 04-04/82 у зв'язку з набранням 11 квітня 2014 року чинності Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» Бершова Г.Є. звільнено з адміністративної посади з 11 квітня 2014 року.

Рішенням зборів суддів Харківського апеляційного адміністративного суду від 17 квітня 2014 року № 4 Бершова Г.Є. обрано на посаду голови Харківського апеляційного адміністративного суду строком на один рік з 17 квітня 2014 року по 16 квітня 2015 року включно. Рішення зборів реалізовано шляхом видання наказу голови Харківського апеляційного адміністративного суду від 17 квітня 2014 року № 04-04/90.

Верховною Радою України 12 лютого 2015 року прийнято Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» № 192-VIII, яким в новій редакції викладений Закон України «Про судоустрій і статус суддів».

Встановлено новий порядок обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад, який не може бути ототожненим з попереднім і є новим порядком обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад, зокрема в частині строку призначення на адміністративну посаду (два роки) та періодичності зайняття такої посади (не більше двох строків поспіль).

Рішенням зборів суддів Харківського апеляційного адміністративного суду від 17 квітня 2015 року № 5 Бершова Г.Є. обрано на посаду голови Харківського апеляційного адміністративного суду строком на два роки з 17 квітня 2015 року по 16 квітня 2017 року включно.

Згідно з наказом голови Харківського апеляційного адміністративного суду, відповідно до статті 20, пункту 6 статті 133 Закону (в редакції Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд»), Бершов Г.Є. приступив до виконання повноважень голови Харківського апеляційного адміністративного суду з 17 квітня 2015 року.

Рішенням зборів суддів Харківського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2017 року № 8 Бершова Г.Є. обрано головою Харківського апеляційного адміністративного суду строком на три роки з 18 квітня 2017 року по 17 квітня 2020 року включно. Рішення зборів реалізовано шляхом видання наказу голови Харківського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2017 року № 04-05/74 відповідно до статті 20, статті 135 Закону.

Згідно з рішенням Ради суддів України від 02 квітня 2015 року № 34 особи, які були призначені на адміністративні посади відповідно до законодавства, що діяло раніше, є такими, що можуть бути обраними на адміністративну посаду в суді і обіймати її два строки поспіль.

Судді, які були призначені на адміністративні посади відповідно до законодавства, що діяло раніше, за загальним правилом продовжують здійснювати свої повноваження до закінчення строку, на який їх було призначено.

Ураховуючи викладене, виконання обов'язків голови суду з 17 квітня 2014 року по 16 квітня 2015 року відповідно до законодавства, що діяло раніше, не є перешкодою для перебування на адміністративній посаді два строки поспіль та повторного обрання Бершова Г.Є. головою суду у квітні 2017 року.

2. Стосовно судової справи № 820/14779/14 за позовом прокурора міста Харкова до Харківської міської ради, третя особа – ОСОБА_1 про визнання незаконним та скасування рішення Харківської міської ради встановлено таке.

У зазначеній справі досліджувалися питання правомірності прийнятого Харківською міською радою рішення про присвоєння звання ОСОБА_1 «Почесний громадянин міста Харкова» у зв'язку з його меценатською діяльністю, ініціюванням будівництва у місті Харкові храму Святих Жон-Мироносиць Харківської єпархії Української Православної Церкви.

Задовольняючи позовні вимоги та скасовуючи спірне рішення, Харківський окружний адміністративний суд у постанові від 28 серпня 2014 року виходив з того, що відповідачем - Харківською міською радою, не дотримано процедури прийняття рішення, зокрема у клопотанні про присвоєння звання не зазначено будь-яких фактичних даних на підтвердження того, в чому саме полягає вклад ОСОБА_1 у відродженні храму Святих

Жон-Мироносиць, не зазначено особливості цього вкладу для розвитку міста Харкова та піднесення його міжнародного статусу.

Окрім того, суд першої інстанції зазначив, що пунктами 1.1 та 1.4 Положення про звання «Почесний громадянин міста Харкова», затвердженого рішенням 14 сесії Харківської міської ради 6-го скликання від 22 лютого 2012 року № 646/12, не передбачено такої підстави для присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова», як вклад у духовне життя міста Харкова.

Суд першої інстанції дійшов висновку про те, що Міська комісія з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища при Харківській міській раді не наділена повноваженнями надавати обґрунтування видатного особистого вкладу на присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова».

Харківський апеляційний адміністративний суд у складі головуючого судді Бершова Г.Є., суддів Ральченка І.М., Катунова В.В., дослідивши обставини прийняття спірного рішення Харківської міської ради, дійшов висновку про дотримання Харківською міською радою процедури прийняття рішення.

Колегія суддів керувалась тим, що під час розгляду справи судом першої інстанції, а також в суді апеляційної інстанції факт меценатської діяльності ОСОБА_1 прокурором не заперечувався та під сумнів не ставився. При цьому, виходячи з приписів Положення про звання «Почесний громадянин міста Харкова», перелік підстав для присвоєння звання не є вичерпним та передбачено таку підставу для присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова», як видатні заслуги в інших галузях.

Окрім іншого, пункт 3.3 Положення про звання «Почесний громадянин міста Харкова» не містить будь-яких вимог щодо кола осіб, які мають право надавати обґрунтування особливого вкладу кандидата у розвиток міста Харкова та піднесення його міжнародного статусу та не передбачено форми, якій має відповідати обґрунтування видатного особистого вкладу претендента на присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова», а також обов'язкових вимог для його складання.

Урахувавши наведене, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що Експертній раді було надано повний пакет документів, передбачений пунктом 3.3 Положення про звання «Почесний громадянин міста Харкова», необхідний для прийняття рішення про присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова».

Суд касаційної інстанції, скасовуючи рішення судів попередніх інстанцій, дійшов висновку, що, приймаючи рішення, суди першої та апеляційної інстанцій виходили лише з дотримання (порушення) відповідачем певної затвердженої радою процедури прийняття рішення як такого.

Суди залишили поза увагою той факт, що звертаючись до суду, прокурор міста Харкова як на підставу позову посилався також на ту обставину, що

Харківська міська рада таку найвищу відзнаку територіальної громади міста Харкова як звання «Почесний громадянин міста Харкова» присвоїла особі – громадянину Російської Федерації ОСОБА_1, який будучи членом Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації, підтримав прийняття постанов від 21 березня 2014р. № 68-СФ «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією та Республікою Крим про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів» та від 21 березня 2014 року № 69-СФ щодо схвалення Федерального конституційного закону «Про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів – Республіки Крим та міста федерального значення Севастополя», що, на думку прокурора, свідчить про його свідому негативну суспільно-політичну діяльність стосовно України, а отже, в контексті наведених обставин оцінки оскаржуваному рішенню Харківської міської ради не надали.

З цього приводу суддя Бершов Г.Є. пояснив, що суд апеляційної інстанції здійснює перегляд рішення, ухваленого судом першої інстанції на підставі з'ясованих обставин в адміністративній справі, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Оскільки окреслені судом касаційної інстанції питання не досліджувалися судом першої інстанції, тому колегію суддів апеляційної інстанції під час перегляду справи надавалася правова оцінка законності та обґрунтованості судового рішення на підставі встановлених обставин справи в межах вимог та доводів апеляційної скарги Харківської міської ради.

Саме з цих причин в контексті наведених судом касаційної інстанції обставин оцінки оскаржуваному рішенню Харківської міської ради суд апеляційної інстанції не надав.

Розглядаючи справу, суд апеляційної інстанції вирішував тільки питання дотримання відповідачем затвердженої радою процедури прийняття рішення, оскільки вважав, що дослідження особистісних ознак третьої особи, щодо якої вирішувалося питання про присвоєння звання, не входить до компетенції суду, тому що є виключною компетенцією міської ради як колегіального органу в межах дискреційних повноважень.

Бершов Г.Є. зауважив, що під час ухвалення рішень він керується виключно принципами верховенства права та законності, практикою Європейського суду з прав людини та є незалежним від будь-якого політичного впливу.

Комісією встановлено, що зазначену справу ухвалою від 11 лютого 2016 року Вищого адміністративного суду України направлено до суду першої інстанції на новий розгляд, що підтверджується поясненнями судді Бершова Г.Є. щодо розгляду справи в межах апеляційної інстанції.

Відповідно до ухвали від 20 травня 2016 року Харківський окружний адміністративний суд передав вказану справу за предметною підсудністю до Дзержинського районного суду міста Харкова.

Постановою Держинського районного суду міста Харкова від 07 березня 2017 року позов прокурора міста Харкова задоволено, визнано незаконним та скасовано рішення Харківської міської ради про присвоєння звання «Почесний громадянин міста Харкова» ОСОБА_1.

Харківський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 12 квітня 2017 року скаргу Харківської міської ради залишив без задоволення, постанову Держинського районного суду міста Харкова від 07 березня 2017 року без змін.

Не погодившись з постановою суду першої та апеляційної інстанцій, відповідачем подано касаційну скаргу.

Остаточного рішення касаційної інстанції у зазначеній справі не прийнято.

3. Стосовно відповідності витрат Бершова Г.Є. та членів його сім'ї Комісії надано «Звіт про фактичні результати завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації щодо достатності коштів громадянина Бершова Геннадія Євгеновича та членів його сім'ї для здійснення ними інвестиційних витрат протягом 1998–2017 років», підготовлений приватною аудиторською фірмою «Міжрегіональна аудиторська служба».

У звіті зазначено: «За результатами виявлено, що декларації про майно та доходи за період 1998 – 2017 років, що складені та подані декларантом, відповідають вимогам діючого законодавства України.

Розмір сукупних доходів, відображених у деклараціях збігається з даними первинних документів та даними Державної фіскальної служби України.

Виявлено, що суми інвестиційних витрат, що були задекларовані декларантом, відповідають даним первинних документів та збігаються з даними державного реєстру речових прав на нерухоме майно і даними з Єдиного державного реєстру МВС України (рухоме майно).

У результаті зіставлення сум сукупних доходів та витрат, перерахованих в еквівалент доларів США за офіційним середньорічним курсом НБУ, виявлено, що сукупні доходи достатні та перевищують суму інвестиційних витрат та грошових активів, за період 1998–2017 роки».

4. Стосовно об'єкта незавершеного будівництва суддею надані такі пояснення.

У декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік, яка подавалася відповідно до попереднього антикорупційного законодавства (у паперовій формі), не було зазначено незавершеного будівництва. Водночас в електронних деклараціях вказано наявність незавершеного будівництва площею 200 кв.м.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 № 3206-VI, який був чинний в частині положень щодо фінансового контролю на момент подання паперової декларації за 2015 рік, суб'єкти декларування зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і

зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього закону.

У формі декларації, яка подавалася відповідно до вимог цього закону, відсутня така графа, як об'єкти незавершеного будівництва.

Таким чином, Бершов Г.Є. був впевнений, що на правовідносини, які виникли під час заповнення паперової декларації, розповсюджувалася дія норм антикорупційного законодавства, яка не передбачала обов'язку декларування об'єктів незавершеного будівництва.

5. Бершов Г.Є. надав пояснення щодо користування автомобілем Toyota Land Cruiser, який належить на праві власності матері судді – Бершовій В.С., та документи на підтвердження доходів матері, отриманих від відчуження рухомого та нерухомого майна.

Таким чином, Бершовою В.С. було придбано автомобіль Toyota Land Cruiser за кошти, джерела походження яких – продаж житлової нерухомості та попереднього автомобіля, які були набуті із законних джерел.

Окрім того, дружина судді – Бершова І.О. запозичила 500 000 грн для Бершової В.С. у січні 2013 року, які у листопаді цього ж року повернула за рахунок коштів, отриманих від продажу квартири Бершовою В.С.

Суддя пояснив, що зазначеним автомобілем інколи користується під час поїздок на далекі відстані, тому і вважав за необхідне його декларувати, починаючи з 2015 року.

Відсутність водійських прав у Бершової В.С. не позбавляє її права володіти та користуватися транспортним засобом.

Комісією 07 грудня 2018 року продовжено проведення співбесіди із суддею Бершовим Г.Є., під час якої були обговорені зазначені питання та пояснення судді.

Ураховуючи результати дослідження досьє судді Бершова Г.Є. та результати проведення співбесід, Комісія оцінила відповідність судді критеріям кваліфікаційного оцінювання наступним чином.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрав 386,3 бала.

При цьому за критерієм професійної компетентності Бершова Г.Є. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критеріями особистої та соціальної компетентності Бершова Г.Є. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6–7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрав 201 бал. За цим критерієм Бершова Г.Є. оцінено на підставі результатів тестування особистих

морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Харківського апеляційного адміністративного суду Бершов Г.Є. набрав 768,3 бала, що становить більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Таким чином, Комісія дійшла висновку щодо відповідності судді Харківського апеляційного адміністративного суду Бершова Г.Є. займаній посаді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя Харківського апеляційного адміністративного суду Бершов Геннадій Євгенович за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрав 768,3 бала.

Визнати суддю Харківського апеляційного адміністративного суду Бершова Геннадія Євгеновича таким, що відповідає займаній посаді.

Головуючий

В.І. Бутенко

Члени Комісії:

А.В. Василенко

Т.С. Шилова